

2018. április 6.

Alkotmánybíróság

1015 Budapest,
Donáti u. 35-45.

A Zalaegerszegi Törvényszék útján!

*8900 Zalaegerszeg,
Várkör 2.*

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 698 -0 /2018	
Érkezett: 2018 ÁPR 16.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 12 db	

Ügyszám: I.f.-on 4.G.40.027/2015.

Tárgy: alkotmányjogi panasz

TÉRTIVEVÉNYES LEVÉL ÚTJÁN!

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A HÚSLÚD Mezőgazdasági és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság () kérelmező ide K/1 alatt csatolt meghatalmazással igazolt képviseletében, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény („Abtv.”) 27.§-a alapján a Zalaegerszegi Törvényszék előtt, a fenti ügyszám alatt, a () I.r. és a () II.r. alperesek ellen indított peres eljárásban, a Kúria jogerős, Pfv.VI.22.487/2016/5. sz.-ú részítélete („Részítelet”) ellen – a Zalaegerszegi Törvényszék 4.G.40.027/2015/50. sz.-ú részítéletére, illetve a Pécsi Ítéltábla Gf.IV.40.021/2016/6. sz.-ú jogerős részítéletére is kiterjedően –

alkotmányjogi panaszt

terjesztünk elő; kérjük, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján az Ítéltábla Végzését az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe [tisztességes eljáráshoz való jog] ütközés okán – a Zalaegerszegi Törvényszék 4.G.40.027/2015/50. sz.-ú részítéletére, illetve a Pécsi Ítéltábla Gf.IV.40.021/2016/6. sz.-ú jogerős részítéletére is kiterjedő hatállyal – semmisítse meg.

Az Abtv. 27. § b) pontja alapján akként nyilatkozunk, hogy a kérelmezőnek a Kúria jogerős Részítélete ellen nincs további jogorvoslati lehetősége.

Az Abtv. 52. § (5) bekezdés értelmében akként nyilatkozunk, hogy a kérelmező adatainak zárt kezelését nem kérjük.

Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőt megtartottuk. A Részítelet 2018. február 6-án került átvételre arra nem jogosult személy részéről a kérelmezőt a perben meghatalmazottként képviselő ügyvédi iroda korábbi székhely-címén (), annak ellenére, hogy a székhely-változás a perben korábban bejelentésre került. A Részíteletet ténylegesen csak az ezt követő héten kaptuk kézhez. A 60 napos határidőt azonban ennek ellenére a 2018. február 6-i nem hatályos átvétel időpontjától számoltuk, annak érdekében, hogy a jelen eljárásban ezt a körülményt ne kelljen külön vizsgálni.

A Kúria Részítélete a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény („Pp.”) rendelkezései értelmében érdemi határozatnak minősül.

I. ÖSSZEFOGLALÓ JOGI ÁLLÁSPONT

1. A jelen ügy lényege abban áll, hogy a kérelmezőnek, a jelen ügy tárgyát képező polgári per korábbi felperesének, a kúriai felülvizsgálati eljárás során jutott a tudomására, hogy a per vitelére szóló, az elsőfokú eljárásban az ellenkérelemmel együtt benyújtott II.r. alperesi ügyvédi meghatalmazás a Pp. 69. § (3) bek.-be, ill. 198. § b) pontjába és a Pp. más jogszabályhelyeibe (lásd lent) ütköző módon jogszabálysértő. A kérelmező ezt követően haladéktalanul kifogást nyújtott be a Kúriához a II.r. alperesi ügyvédi meghatalmazás szabálytalansága okán.
2. A Kúria a fentiek, és az erre irányuló kifejezett törvényi kötelezettsége ellenére a II.r. alperesi ügyvédi meghatalmazás szabálytalanságának hivatalból történő vizsgálatát teljes egészében negligálta és a perben érdemi ítéletet hozott.
3. A fenti okból pedig a Részítélet – az I.f.-ú és II.f.-ú részítéletekre kiterjedő hatállyal – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütköző okból Alaptörvény-ellenes, az alábbi indokok alapján.

II. A TISZTESSÉGES ELJÁRÁSHOZ VALÓ [ALAPTÖRVÉNY XXVIII. CIKK (1) BEK.] SÉRELME

4. Egy polgári peres eljárásban az ügyvédi meghatalmazás a peres félnek a bíróságok, illetve az ellenérdekű féllel szembeni képviselőtére, a peres fél helyett és nevében történő eljárásra jogosítja fel a jogi képviselőt.
5. Az ügyvédi meghatalmazásnak ezért megvannak a maga szigorú formai, illetve tartalmi előírásai, amelyek megtartása és azok megtartásának az eljáró bíróság által történő folyamatos vizsgálata a peres felek jogos érdekeinek védelmét szolgálja. Ebből következően egy, mind formai, mind pedig tartalmi szempontból aggálytalan ügyvédi meghatalmazás a tisztességes eljáráshoz való jog egyik esszenciális kellékének tekintendő.
6. A Kúria a jelen ügyben a II.r. alperes ügyvédi meghatalmazása tekintetében az alábbiakat állapította meg:

„Az eljárás során a felperes nem kifogásolta a II. rendű alperes jogi képviselőjének képviselői jogát, azt az eljáró bíróságok hivatalból is vizsgálták és annak vonatkozásában aggályuk nem merült fel. Nem merült fel kétség ezzel kapcsolatban annak során sem, amikor a II. alperes alkalmazásában álló [REDACTED] tanúként került meghallgatásra, a bíróságnak pedig cégkivonatot, vagy annak megfelelő okiratot nem kötelessége minden peres fél cég esetében beszereznie.

Nem kérdőjelezte meg a képviselői jogosultságot ennek megfelelően a felperes által becsatolt másik – egyébként szabályszerű – meghatalmazás sem, a II. rendű alperes jogi képviselője pedig a felülvizsgálati eljárás során ismételtlen csatolta a szabályszerű meghatalmazását. Nem volt tehát megállapítható, hogy a II. rendű alperes jogi képviselője jogosulatlanul járt volna el az ügyben és így nem történt olyan eljárási szabálysértés, amely a jogerős részítélet hatályon kívül helyezését eredményezhette volna.”¹

¹ Részítélet 4. oldal, [10] bek.

7. A fenti indokolásból egyértelműen kitűnik, hogy a Kúria a tisztességes eljáráshoz való jog alaptörvényi követelményével ellentétben teljesen figyelmen kívül hagyta azt az alapvető fontosságú ténytet, hogy a II.r. alperesi jogi képviselő képviseleti jogának kifogásolása alapját szolgáló okiratokról a kérelmező csupán a felülvizsgálati kérelem benyújtását követően szerzett tudomást.
8. A II.r. alperes a perben a rend kedvéért ide K/2 alatt csatolt ügyvédi meghatalmazás alapján járt el. Mivel a II.r. alperesi ügyvédi meghatalmazás nem került a Pp. 93. § (2) bek. foglaltaknak megfelelő példányban csatolásra, ezért annak tartalmát a kérelmező önhibáján kívül a perben nem ismerhette meg.
9. A kérelmező a Résztétet indokolásával ellentétben - a 2017-jan-3-án kelt felülvizsgálati kérelem kiegészítésében – tehát nyomban kifogásolta a II.r. alperes jogi képviselőjének képviseleti jogát, amint a per irataiba történő betekintés során a kifogás alapjául szolgáló okiratok tartalmáról tudomást szerzett.
10. Nem róható fel ezért a kérelmezőnek, hogy csupán a felülvizsgálati eljárás során szerzett tudomást a II.r. alperes ügyvédi meghatalmazásának aggályairól, ha az a perben a Pp. 93. § (2) bek.-be ütköző módon nem került megfelelő számban becsatolásra és az eljáró bíróságok sem küldték meg a kérelmezőnek, megsértve ezzel a kérelmező Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított jogát.
11. Ehhez kapcsolódóan rámutatunk arra, hogy a nemzetközi gyakorlat szerint a tisztességes eljáráshoz való jog a keretei között a fellebbező fél eljárásban való megfelelő részvételének biztosítása megkívánja a bíróságtól, hogy hivatalból adja át a peres félnek a rendelkezésére álló iratokat. Nem lényeges ezért, hogy a kérelmező nem tett panaszt a releváns iratok átadásának elmaradása miatt és annak pusztá lehetősége, hogy a fellebbező fél megismerheti az ügy anyagát és másolatot kaphat róla, önmagában nem elégséges garancia (*Göç kontra Törökország* [GC], § 57).
12. A fentiekén túlmenően a kérelmező felhívta a figyelmet arra, hogy a K/2 alatti meghatalmazás 2015-jún-5-én kelt, a lengyelországi [redacted] településen, kétnyelvű, és két képviselő írta alá a II.r. alperes törvényes képviseletében.
13. A II.f.-ú jogerős résztétet közlését követően azonban a II.r. alperesi jogi képviselő megkezdte a perköltség érvényesítését a kérelmezővel szemben. Ennek keretében pedig 2016-dec-2-án a kérelmező jogi képviselőjének a II.r. alperesi jogi képviselő megküldött egy másik, ide K/3 alatt csatolt ügyvédi meghatalmazást is, amely a perben nem került becsatolásra.
14. A K/3 alatti meghatalmazás 2015-jún-3-án, tehát két nappal a K/2 alatti meghatalmazás keltét megelőzően kelt, állítólag Budapesten, és azt a végrehajtást kérő törvényes képviseletében két, a K/2 alatti meghatalmazást aláíró személytől eltérő személy – pontosabban a két-két aláíró közül csak az egyik személy azonos a két esetben – írta alá együttesen.
15. Nyilvánvaló, hogy a két, K/2 és K/3 alatti meghatalmazásból az egyik valótlán tartalmú. Teljesen életszerűtlen ugyanis, hogy a II.r. alperes 2015-jún-3-án két törvényes képviselője útján ad egy meghatalmazást a jogi képviselője részére Budapesten, majd ezt követően 2 nappal a II.r. alperes két másik törvényes képviselője (akik közül az egyik a jún-3-i meghatalmazást is ellátta aláírásával) Lengyelországban ad egy másik meghatalmazást ugyanazon per vitelére.
16. A kérelmezőben ezt követően ébredt alapos kétely azt illetően, hogy a perbeli meghatalmazás szabályszerűen került-e kiállításra és a meghatalmazást a II.r. alperes képviseletére jogosult személyek írták-e alá a II.r. alperes képviseletében.

17. A kérelmező szintén ezt követően – iratbetekintés útján – észlelte, hogy a **II.r. alperest az eljáró bíróságok úgy engedték részt venni az eljárásban, hogy sem megfelelő cégkivonat, sem a meghatalmazást aláíró képviselők képviseleti jogát igazoló irat, sem a meghatalmazást aláíró képviselők aláírási címpéldánya nem került a perben benyújtásra.**
18. A lengyel jog alatt bejegyzett és működő **II.r. alperes tehát a perben az eljáró bíróságok kötelezettség-szegése okán semmivel nem igazolta, hogy a II.r. alperesi jogi képviselőnek adott ügyvédi meghatalmazás joghatályos okirat**, amelynek alapján a II.r. alperesi jogi képviselő jogosult volt a perben eljárni és a II.r. alperes képviseletében nyilatkozatokat tenni.
19. A fentiek alapján tehát megállapíthatatlan, hogy a II.r. alperes a jelen ügyben szabályszerűen kiállított meghatalmazás alapján járt-e el vagy sem, amely azért releváns kérdés, mivel ebből két másik, a tisztességtelen eljárásnak újabb okául szolgáló kérdés is következik.
20. Az egyik, hogy akár a K/2, akár a K/3 alatti meghatalmazást vizsgáljuk, egyikből sem állapítható meg, hogy az ügyvédi meghatalmazásokat aláíró személyek a meghatalmazások keltének időpontjában valóban jogosultak lettek volna a II.r. alperes törvényes képviseletére.
21. A perben sem az ellenkérelemmel, sem később nem került csatolásra olyan irat, amelyből megállapítható lenne, hogy a perben benyújtott, K/2 alatti meghatalmazás aláíró személyek valóban jogosultak lettek volna a meghatalmazás aláírásának időpontjában a II.r. alperes együttes képviseletére.
22. A fenti súlyos fogyatékoságok mellett további értékelendő tény, hogy a II.r. alperes a meghatalmazás mellé nem csatolta a hiteles cégadatait tartalmazó cégkivonatát. Ezért a jelen eljárásban a mai napig megállapíthatatlan, hogy a II.r. alperes által közölt cégszólások egyáltalán megfelelnek-e a valóságnak, ahogyan az is, hogy a II.r. alperes törvényes képviselői a meghatalmazás kiállításakor képviseleti joggal rendelkeztek-e vagy sem.
23. A fentiek mellett a kérelmező arra is felhívta a Kúria figyelmét, hogy a K/2 alatti meghatalmazás a Pp. rendelkezéseibe ütköző módon is jogszabálysértő és alkalmatlan arra, hogy azzal a II.r. alperesi jogi képviselő a II.r. alperes képviseletében eljárjon.
24. A Pp. 69. § (3) szerint „[a] külföldön kiállított meghatalmazást közokiratba vagy hitelesített magánokiratba kell foglalni. Az ilyen meghatalmazás felülhitelesítésére a 198. § b) pontja irányadó.”
25. A Pp. 198. § b) pontja értelmében pedig „a meghatalmazásnak, valamint a peres eljárás céljára kiállított nyilatkozatoknak és az igazságügyért felelős miniszter rendeletében a szükséghez képest megjelölt egyéb magánokiratoknak csak akkor van a 196. §-ban meghatározott bizonyító ereje, ha azokat a kiállítás helye szerint illetékes magyar külképviseleti hatóság hitelesítette (felülhitelesítette).”
26. A fent hivatkozott rendelkezéssel ellentétben a K/2 alatt csatolt kétnyelvű, Lengyelországban kelt ügyvédi meghatalmazás nem tartalmazza az illetékes magyar külképviseleti hatóság felülhitelesítését, ebből következően nem alkalmas a képviseleti jogosultság igazolására.
27. A Pp. 50. § (1) bek. kimondja, hogy a „**felek perbeli jog- és cselekvőképességét, valamint a törvényes képviselőnek és a támogatónak ezt a minőségét, ha ezek iránt kétség merül fel, a bíróság az eljárás bármely szakában hivatalból vizsgálja.** A bíróság ugyancsak az eljárás bármely szakában

hivatalból vizsgálja azt, hogy a törvényes képviselőnek a per viteléhez vagy az egyes perbeli cselekményekhez esetleg szükséges külön felhatalmazása igazolva van-e."

28. A fentiek alapján mind a Kúriának, mind pedig az I. és II.f.-ú bíróságoknak hivatalból kellett volna észlelnie a II.r. alperes ügyvédi meghatalmazásának alkalmatlanságát, azonban ezt a törvényi kötelezettségüket a Részítélet indokolásával ellentétben tényszerűen elmulasztották, megsértve ezzel a kérelmező tisztességes eljáráshoz fűződő jogát.
29. Az I-II.f.-ú bíróságok az ügyvédi meghatalmazás fogyatékoságát nem is észlelték, a Kúria pedig a hivatalból vizsgálatra irányuló kötelezettségét azzal az indoklással tagadta meg, hogy a meghatalmazást illetően „nem merült fel aggály”. Nyilvánvaló ugyanakkor, hogy ez nem minősül valós, érdemi indokolásnak. A Kúria ezzel a sommás megállapítással kívánta megspórolni a meghatalmazások érdemi vizsgálatát, amelyre a kúriai felülvizsgálati eljárásban tényszerűen nem is került sor.
30. A jogi képviselő meghatalmazása megfelelősége vizsgálatának azért is van kiemelkedő jelentősége, mivel a **Pp. 73/A. § (1) b) pontja értelmében ráadásul a jelen panasszal érintett perben a jogi képviselet kötelező, ebből következően a Pp. 73/B. § (1) bek. szerint a peres feleknek a jogi képviselő közreműködése nélkül tett bármely perbeli cselekménye és nyilatkozata hatálytalan.**
31. Amennyiben tehát a Kúria – ideértve az I. és II.f.-ú bíróságot is – a Pp. 50. § (1) bek. szerinti kötelezettségének eleget téve hivatalból megvizsgálta volna a II.r. alperes ügyvédi meghatalmazásának megfelelőségét, abban az esetben megállapítást nyert volna, hogy a II.r. alperes jogi képviselőjének valamennyi perbeli cselekménye és nyilatkozata hatálytalan, tekintettel a II.r. alperes ügyvédi meghatalmazásának fent már részletesen kifejtett aggályaira és hiányosságaira.
32. A Részítélet tehát olyan II.r. alperesi előadásokon nyugszik, amelyek a II.r. alperesi ügyvédi meghatalmazás alkalmatlansága és jogszabálysértő volta miatt egytől egyig hatálytalanok, ebből következően a Részítélet a kérelmező tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét okozta.
33. A kérelmező által fent előadottakat és a csatolt okiratokat a Kúria azonban nem megfelelő módon vagy egyáltalán nem értékelte, azokat a Részítélet indokolásából kitűnően nem is vizsgálta, ugyanis a Kúria által alkalmazott „egyébként szabályszerű” megjelölés semmiképpen sem tekinthető megfelelő indokolásnak:

„[...] az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata.

Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket. [7/2013. (III. 1.) AB határozat] [kiemelés a kérelmezőktől]”²

² Ravasz László: Bírói függetlenség és a tisztességes eljáráshoz való jog (DJM, 2015/3-4.)

34. A kérelmező indokolt bírói döntéshez való alapvető joga, mint a tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerén belül jelentkező alapvető jog tehát sérült azáltal, hogy a Részítélet a kérelmező álláspontját teljes mértékben alátámasztó okiratokkal ellentétesen, megfelelő és következetes indokolás nélkül foglalt állást a II.r. alperes ügyvédi meghatalmazása aggálytalansága tekintetében.
35. Az Alkotmánybíróság elnöke, Sulyok Tamás a bírói jogértelmezés és az eljárás tisztességtelensége kapcsán - hivatkozással a 3325/2012. (XI. 12.) AB végzésre - úgy fogalmazott, hogy „**a bírói döntésben megjelenő jogértelmezés kizárólag akkor támadható alkotmányjogi panasszal, ha az valamely az Alaptörvényben biztosított jog sérelmére vezet**”. Ugyanis „**alapjogi érintettség nélkül az Alkotmánybíróságnak nincs jogköre a bírói jogértelmezés felülvizsgálatára**”. Összegezve „**az Alkotmánybíróság jellemzően akkor vizsgálhatja érdemben a bírói jogértelmezés hibájára alapított alkotmányjogi panaszt, ha az eljáró bíróság az előtte folyamatban volt ügynek az alaptörvényi érintettségére tekintet nélkül járt el, vagy az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával.**”³
36. Ennek kapcsán azt vizsgálja az Alkotmánybíróság – figyelemmel az Alaptörvény 28. cikkében előírt értelmezési kötelezettségre is – az eljárási jogszabályokat az eljáró bíróságok a tisztességes eljárás alaptörvényi követelményeknek megfelelően alkalmazta-e.⁴
37. A nemzetközi alkotmánybírói gyakorlat szerint „**ha a bíróság megsérti a Pp. 206. §-ban foglalt mérlegelési és jogértelmezési szabályokat (önkéntesen mérlegel vagy értelmez jogot), akkor megsérti-e a peres félnek a tisztességes tárgyaláshoz való alkotmányos jogát. Ha a bíróság önkényesen mérlegel, vagy értelmez jogot, ugyanúgy nem biztosítja az ügyfél számára a bírósághoz való fordulás alkotmányos jogát, mivel jogellenesen nem vesz figyelembe való tényeket, vagy jogellenesen értelmez jogszabályokat.**

Az önkényes mérlegelés és jogértelmezés esetén a bíróság kizárja annak lehetőségét, hogy az ügyfél az alanyi jogainak érvényesítése érdekében hatékonyan fordulhasson a bírósághoz illetve, hogy a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. A fentiekre figyelemmel megállapítható, hogy az önkényes mérlegelés és jogértelmezés sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot.”⁵ Ezt a gyakorlatot támasztja alá a EU Bíróság C-173/03. számú ügyben hozott határozata⁶ is.

³ Sulyok Tamás: A tisztességes eljáráshoz való jog újabb kihívásai (ABSz, 2015/2., 97-102. o.)

⁴ Sulyok Tamás: A tisztességes eljáráshoz való jog újabb kihívásai (ABSz, 2015/2., 97-102. o.)

⁵ Ravasz László: Bírói függetlenség és a tisztességes eljáráshoz való jog (DJM, 2015/3-4.)

⁶ "33. A magánszemélyek számára a közösségi jogban részükre biztosított jogok hatékony bírósági jogvédelme biztosításának szükségességéhez kapcsolódó hasonló megfontolásokkal ugyanilyen módon ellentétes az, ha az állami felelősség kizárólag azért nem állapítható meg, mert a közösségi jognak a végső fokon eljáró bíróságnak felróható megsértése az e bíróság által végzett jogszabály-értelmezésből ered.

34. Egyrészt ugyanis a jogszabályok értelmezése a bírói jogkör lényegéhez tartozik, hiszen bármi legyen is a bíró feladatköre, egymástól eltérő és egymásnak ellentmondó álláspontokkal találkozunk, az eléje tárt jogvita eldöntése érdekében rendszerint a releváns - nemzeti és közösségi - jogi normákat kell értelmeznie.

35. Másrészt nem zárható ki, hogy az alkalmazandó közösségi jog nyilvánvaló megsértését éppen ilyen értelmezési tevékenység gyakorlása során követik el, ha például a bíró valamely közösségi anyagi vagy eljárásjogi szabálynak nyilvánvalóan téves értelmet tulajdonít, különös figyelemmel a Bíróság e tárgyban irányadó ítélkezési gyakorlatára (e tekintetben lásd a fent hivatkozott Köbler ügyben hozott ítélet 56. pontját), vagy ha a nemzeti jogot oly módon értelmezi, hogy az gyakorlatilag az alkalmazandó közösségi jog sérelmét eredményezi.

36. Amint azt a főtanácsnok indítványának 52. pontjában kifejtette, hasonló körülmények között az állam felelősségének kizárása amiatt, hogy a közösségi jog megsértése bíróság által végzett jogszabály-értelmezési műveletből ered, a Bíróság által a fent hivatkozott Köbler ügyben hozott ítéletben kimondott elv lényegének kiüresítését jelentené. Ez a megállapítás még inkább igaz a végső fokon eljáró bíróságokra, amelyek feladata a jogszabályok nemzeti szinten történő egységes értelmezésének biztosítása.

KODELA

Kodela Ügyvédi Iroda

38. A nemzetközi gyakorlat szerint továbbá az eljárásban részt vevő feleknek joguk van arra, hogy az általuk az ügyük szempontjából relevánsnak tartott észrevételeiket előadják. Ez a jog csak abban az esetben tekinthető hatékonynak, ha az észrevételeket valóban „tárgyalják”, vagyis a perbíró azokat megfelelően megfontolja. Másképpen fogalmazva: a „bíró” köteles megfelelően megvizsgálni a felek által előterjesztett beadványokat, érveket és bizonyítékokat (*Kraska kontra Svájc*, § 30; *Van de Hurk kontra Hollandia*, § 59; *Perez kontra Franciaország*, § 80). Annak érdekében, hogy a 6. cikk által biztosított jog hatékony legyen, a hatóságoknak „gondosan” kell eljárniuk.
39. A fentiek alapján a Kúria a II.r. alperesi jogi képviselő képviseleti joga fennállásának megfelelő módon történő vizsgálatának mellőzése, illetve a csatolt ügyvédi meghatalmazás „aggálytalanságát” állító elégtelen indokolása miatt a kérelmező tisztességes eljáráshoz való joga sérült:
- a II.r. alperes által a II.r. alperesi jogi képviselőnek adott ügyvédi meghatalmazás szabályszerűsége körében okszerű kétey merült fel a perben;
 - a felperes kifejezetten kérte a II.r. alperesi ügyvédi meghatalmazás vizsgálatát a Kúriától;
 - a Kúria ettől függetlenül hivatalból is köteles lett volna az ügyvédi meghatalmazás szabályszerűségének a vizsgálatára;
 - a Kúria ezen kötelezettségének nem tett eleget;
 - az ügyvédi meghatalmazás érdemi, hivatalbóli vizsgálata helyett a Kúria egy sommás, elégtelen indokolással kerülte meg a hivatalbóli vizsgálatra vonatkozó törvényi kötelezettségét, súlyosan sértve ezzel az indokolási kötelezettséget is;
 - a per ügy került eldöntésre a Kúria által, hogy a mai napig nem bizonyított, hogy a II.r. alperesi ügyvédi meghatalmazás szabályszerű-e vagy sem; a II.r. alperes képviseletében a meghatalmazást aláíró magánszemélyek jogosultak voltak-e a II.r. alperes képviseletére; a II.r. alperesnek a perben – a kötelező jogi képviselet okán – volt-e joghatályos nyilatkozata.

Tisztelettel:

dr. Kodela Viktor ügyvéd

kérelmező

képv.

DR. KODELA VIKTOR

ügyvéd

Kodela Ügyvédi Iroda

37. Hasonló következtetést kell levonni az olyan jogszabállyal kapcsolatban, amely általános szabályként kizárja az állam felelősségének bármilyen megállapítását, amennyiben ezen állam bíróságának felróható jogszabálysértés a tényállás és a bizonyítékok értékeléséből ered.

38. Egyfelől ugyanis a tényállás és a bizonyítékok értékelése, ugyanúgy, mint a jogszabály-értelmezés, a bírói jogkör másik alapvető része, minthogy függetlenül attól az értelmezéstől, amelyet a valamely meghatározott ügyben eljáró bíró elfogad, az említett szabályoknak az illető ügyre történő alkalmazása gyakran attól függ, hogy a bíró miként értékeli az ügy konkrét tényállását, valamint az eljárás felei által bemutatott bizonyítékok bizonyító erejét és az ügyre vonatkozó jelentőségét.

39. Másfelől a tényállás és a bizonyítékok értékelése – amely gyakran bonyolult elemzést igényel – bizonyos esetekben az alkalmazandó jog nyilvánvaló megsértéséhez is vezethet, függetlenül attól, hogy az értékelésre a bizonyítási teherre, e bizonyítékok bizonyító erejére vagy a bizonyítási módok megengedhetőségére vonatkozó sajátos szabályok, illetőleg a tényállás jogi minősítését igénylő szabályok alkalmazása során kerül e sor.

40. E körülmények között az állami felelősség megállapítása bármilyen lehetőségének kizárása abban az esetben, ha a nemzeti bíróság terhére rótt jogsértés a tényállás vagy bizonyítékok általa elvégzett értékelésére vonatkozik, azt is jelentené, hogy megakadályozná a fent hivatkozott Köbler ügyben hozott ítéletben kimondott elv hatékony érvényesülését a közösségi jognak a végső fokon eljáró bíróságoknak felróható nyilvánvaló megsértésére vonatkozólag."

